

Mowa wicepremiera Kwiatkowskiego Motory i hamulce gospodarcze Sen. Evert o przeroście biurokracji

Na zebraniu połączonych komisji: senackiej, prawniczej i budżetowej, obradujących nad ustawą o pełnomocnictwach wygłosił dłuższe przemówienie wicepremier Kwiatkowski, poczem rozwinęła się bardzo ciekawa dyskusja.

Przemówienie p. wicepremiera Kwiatkowskiego było próbą syntetycznej charakterystyki położenia gospodarczego Polski. Na nasze życie gospodarcze, działają równocześnie dwie grupy sprzecznych czynników: motory i hamulce.

Za motory uważa p. minister: 1) wielki przyrost ludności, 2) wyścig gospodarczy świata i 3) zaniedbania okresu niewoli. Do grupy hamulców należą: 1) dziełstwo okresu wojennego, 2) skutki kryzysu, 3) ograniczone przeciwieństwa gospodarcze (np. połączenie w kartelach przedsiębiorstw zdolnych i niezdolnych do życia), 4) psychiczne sprzeczności gospodarcze. Do sprzeczności (objętych punktem czwartym) zalicza p. minister dysproporcje między politycznym i gospodarczym znaczeniem czynników narodowych. Istnieje np. potrzeba kredytu zagranicznego i równocześnie niechęć psychiczna w społeczeństwie przeciwko obcym kapitalistom. Drugim zjawiskiem tego rodzaju jest słabość inicjatywy prywatnej, która ułatwia rozwój etatyzmu. Wytworzyła się ten sposób błędne koło, ponieważ etatyzm osłabia w dalszym ciągu inicjatywę prywatną.

PLAN INWESTYCYJNY
Następnie p. minister w obszer- nym wywodzie bronił nowego planu inwestycyjnego. Sumy przewidziane w tym planie na inwestycje w okresie 4-letnim są o

700 milj. wyższe, aniżeli wydaliśmy na inwestycje w ciągu ubiegłych 4 lat. Plan obecny jest prócz tego gotówkowy, oparty na kalkulacji długoterminowej. Sumy w nim objęte nie są ani małe ani duże, są jednak utrzymane w granicach możliwości, bez naruszenia stałości polskiej waluty.

Skości p. wicepremier określił zadania ministra skarbu. Polega- ją one na: walce z bezrobociem, deficytem budżetowym, drenażem rynku kredytowego na cele konsumpcyjno-budżetowe, odpływem pokrycia walutowego, tezauryzacją wewnętrzną, nierentownością procesów gospodarczych i anarchią cen.

Nowy plan inwestycyjny w miarę wykonywania i zmieniającej się sytuacji będzie uzupełniany i rozszerzany. Im większy zasięg prac obejmie prywatna inicjatywa, tem rychlej rząd będzie się wycofywał z akcji finansowej na wolnym rynku kredytowym. Rząd nie zamierza ścieśniać inicjatywy prywatnej i prywatnej działalności gospodarczej, ale z drugiej strony stoi on na stanowisku, że państwo współczesne nie będzie i nie może być biernym widzem procesów gospodarczych, ale musi interwenjować na rzecz interesu najszerzego warstwy obywateli, na rzecz siły państwa i narodu. Musi ono szukać wciąż nowych dróg.

W zakończeniu oświadczył p. wicepremier, że polityka gospodarcza rządu zmierza do mobilizacji ludzi twórczych, owianych rzetelnym patriotyzmem i zdolnych do entuzjazmu. Wszystkiemu, co spróchniało, bezdusze, zgorzkniałe, żerujące lub inspirowane zewnątrz — rząd wypowiada walkę.

że miałem tego dosyć. Kupili ode mnie przedsiębiorstwo, dostali ogromną pożyczkę z BGK, wszystko zmarowali i budę zamknęli. Będę szczęśliwy, jeżeli w listopadzie p. minister będzie się mógł pochwalić, że pełnomocnictwa, które uchwalamy, pomogły mu zwalczyć te wszystkie zle przejawy.

ZYDZI PRZECIW PEŁNOMOCNICTWOM

Sen. rabin Schorr uzasadniał stanowisko żydów podobnie jak postawie żydowski w Sejmie i oświadczył, że głosować będzie przeciw pełnomocnictwom. W ciągu 18-tu lat istnienia niepodległej Polski sytuacja — mówił rabin — trzy i pół milionowej ludności żydowskiej nigdy nie była tak naprężona i niepokojąca jak w chwili obecnej. Niema dnia bez ekscesów i zbrodni, które kolidują z kodeksem karnym, a przyczyną tego jest to, że od szeregu miesięcy prasa antysemicka podjudzała bezkarnie najdziksze instynkty, stwarzając nastroje pogromowe. Gorsze jednak jest to, że na forum najwyższym, na forum Sejmu wygłaszano formułkę, że za wszystko zło, które się dzieje w państwie, ponoszą winę żydzi, a jedyne lekarstwo widzi się w eksterminacji żydów.

SEN. FUDAKOWSKI

Sen. Fudakowski oświadcza, że głosować będzie za pełnomocnictwami, gdyż potrzeba obrony państwa jest dla niego motywem decydującym. Potrzeba obrony przed czym? W prawie międzynarodowym uitało się pojęcie prawne

napastnika, ale są dwa rodzaje agresji: jeżeli ktoś siłą zbrojną sięga po całość sąsiedniego państwa, i drugi, który państwo rozsada od wnętrza. Tym drugim agresorem jest komunizm. Potencjał obrony, to nie tylko potencjał stanu materialnego, ale psychologiczny. Bez mobilizacji psychicznej niema mobilizacji materialnej.

Przechodząc do wydanych restrykcji dewizowych, stwierdza, że restrykcje pociągają pewne następstwa, które się odbijają na bilansie handlowym i płatniczym. Będą one musiały ustąpić w chwili stabilizacji stosunków. — Przyczyny, które doprowadziły do wydania owych przepisów, są bardzo głębokie. Zawsze będzie ucieczka, czy do towaru, czy do złota, jeżeli istnieją ku temu powody. Tu dochodzimy do kwestii zaufania.

W zakończeniu porusza zagadnienie inicjatywy prywatnej. Nie można na nią rzucać kamieniem, że jest nikła, bo nie było po temu warunków. Warunki te trzeba stworzyć.

Po końcowych wyjaśnieniach p. min. Kwiatkowskiego komisja uchwaliła ustawę o pełnomocnictwach wszystkimi głosami, z wyjątkiem rabina Schorra, który głosował przeciw.

Marszałek Senatu zwołał plenarne posiedzenie Senatu na środę 24 czerwca, o godz. 10 rano. Porządek dzienny obejmuje cały materiał ustawodawczy, wniesiony na sesję nadzwyczajną.

Borah zaciera ręce Republikanie amerykańscy przesuwają się na lewo

NOWY JORK 21.6. Odbity niedawno w Cleveland kongres partii republikańskiej zasługuje na szczególną uwagę nie tylko ze względu na zespolecie całego stronnictwa i szybkie jednomyślne wybranie kandydata do prezydentury — ale także ze względu na następujące dwa wyniki:

Po pierwsze zakończył on raz na zawsze karierę polityczną b. prezydenta Hoovera, który według amerykańskiej tradycji był liderem swego stronnictwa, aż do chwili wybrania przez stronnictwo innego kandydata do prezydentury Stanów. Trzeba przyznać, że Hoover zachował się w tej sytuacji z wielkim taktem i

nawet odzyskał życzliwość stronnictwa, które miało do niego dobre uzasadnione żale. Dowodem tego pojednania była niezwykle serdeczna owacja, którą kongres urządził mu po przemówieniu.

Drugim, jeszcze donioślejszym skutkiem obrad kongresu jest fakt, że kierownictwo konserwatywnej partii republikańskiej przeszło do ludzi młodych, przesunęło się ze Stanów wschodnich do zachodnich. Ze program partii stał się o wiele bardziej postępowy i liberalny, jeśli nie radykalny, na co zdaje się wskazywać, że uzyskał on aprobatę sen. Boraha, najczerniejszego z konserwatystów.

Admirałami w rezerwie mianowani Ciano, Aloisi i Marconi

RZYM, 21. 6. Marsz. de Bono został odznaczony wielkim krzyżem orderu wojkowego „Savoia” za zdobycie Adui, Makalle i Adigratu.

Na zasadzie ustawy z dnia 28 maja 1930 r. o tem, że ranga oficera marynarki w rezerwie może

być nadawana za szczególne zasługi w dziedzinie marynarki wojennej, cywilnej, lub też naukowej — minister Ciano otrzymał rangę admirała, a baron Aloisi i senator Marconi rangi kontradmirałów w rezerwie.

Boją się bolszewicy nabożeństw cerkiewnych

CHARKÓW, 21. 6. W mieście Wołczańsku (70 km. od Charkowa) zamknięto ostatnią miejscową cerkiew. Pretekstem do zamknięcia cerkwi posłużył fakt licznego udziału ludności miejscowej w nabożeństwie z okazji tegorocznych świąt wielkanocnych. Zam-

knięcie ostatniej cerkwi sprawiło na ludności olbrzymie wrażenie. Wielu ludzi przybyło pod zamkniętą cerkiew, modląc się i płacząc.

Władze miejscowe po zamknięciu cerkwi poleciły ostrzyć obywateli duchownych, którzy w niej odprawiali nabożeństwa.

W ostatnich czasach daje się zauważyć znaczny wzrost religijności wśród młodzieży, której udział w nabożeństwach jest coraz liczniejszy.

40 godzin pracy i płatne urlopy w Belgii

BRUKSELA, 21. 6. Rząd belgijski postanowił wnieść do izb projekty ustaw o płatnych urlopach i o 40-godzinny tygodniu pracy.

Manifestacja „Krzyża Ognistego”

PARYŻ, 20. 6. Przywódca organizacji „Krzyż Ognisty” plk. de la Rocque wydał odezwę do ludności Paryża, w której nawołuje mieszkańców miasta do ozdobienia domów w dniu jutrzejszym sztandarami o barwach narodowych.

Przywódca „Krzyża Ognistego” zaznacza, że ostatnie wydarzenia mogły wywołać wrażenie, że Francja zatraciła swój charakter narodowy. Jutrzejsza manifestacja będzie oznaką patriotyzmu i uczuć obywatelskich.

Uspokojenie w stolicy Litwy

BERLIN, 20. 6. Z Kowna donoszą: Strajk wygasa, większość robotników powróciła do pracy. Premier Tubelis przyjął delegację robotników, którą zapewnił, że za udział w strajku nie będą stosowane żadne represje. Z aresztowanych 50 osób oddano pod sąd, wszystkich innych zwolniono z więzień.

Petarda raniła domorostego pirotechnika

24-letni Wiktor Nowaczyn, robotnik, (maj. Raj gm. Młociny pow. warszawskiego), sporządził petardę z siarki i soli Bertholleta. Wskutek nieostrożnego obchodzenia się, petarda eksplodowała, raniąc Nowaczyna.

Lekarz pogotowia stwierdził rany szarpane lewej ręki i po opatrunku przewiózł N. do szpitala na Czystem.

Bójka między dziećmi powodem najścia na mieszkanie

W podwórzu domu Kopińska 7, pobili się synowie lokatora Jana Potecia i Czesława Nowickiego. Po chwili do mieszkania Potecia przyszli: Józef i Czesław bracia Nowicy, którzy pobili Potecia i

skopali, rozcinając mu dolną wargę.

Potecz zgłosił się na opatrunek na stację Pogotowia, a następnie podał skargę do sądu grodzkiego Nowicy, którzy pobili Potecia i

Walka między żydami 4 osoby pobite i pogryzione

Przy ul. Bagno 3 wynikła sprzeczka między Chaimem Wajnfeldem, żoną jego Małą Miercową (bez złączenia) — a sublokato-rem Berkiem Glattem i żoną jego, Ryfką. Glattem zginięły 3 sztuki bielejny, Wajnfeldowi zaś — obrus. Wynikła oto sprzeczka, która zamieniła się w bójkę.

Najbardziej poszwankowani Wajnfeld i Giercowa, zgłosili się na opatrunek na stację Pogotowia.

Silnie zdenerwowany Glat, u-

Ameryka w niebezpieczeństwie Alarm kongresu republikanów

NOWY JORK, 21.6. (PAT). Program polityczny i gospodarczy, uchwalony na kongresie stronnictwa republikańskiego w Cleveland, jest bardzo zwięzły, a jednocześnie zredagowany w ostrych wyrażeniach przeciw rządowi prez. Roosevelta. W tekście tym m. in. czytamy:

„Ameryka jest w niebezpieczeństwie. Chodzi o byt Amerykanów i Amerykanek, o przyszłość na-

szej młodzieży. Postanawiamy strzec ich wolności politycznej, zapewnić im osobiste szanse życiowe i wolność obywatelską, która dziś przez pierwszy jest zagrożona przez obecny rząd. Prezydent uzurpował sobie władzę należącą do Kongresu. Pogwałcono prawa i swobodę amerykańskich obywateli. Monopol zastąpił wolne przedsiębiorstwa. Rząd nieustannie uzurpuje sobie prawa na-

leżne Stanom i ludowi.”

Problem polityki zagranicznej Stanów Zjedn. omówiony jest w kilku wierszach, brzmiących j. n.: „Zobowiązujemy się popierać sprawę pokoju wszelkimi uczciwymi środkami, nie wiodącymi do zobowiązań politycznych ani sojuszów zagranicznych. Posłuszni tradycyjnej polityce St. Zjednoczonych zobowiązujemy się nie dopuścić, by Stany Zjedn. stały się członkiem Ligi Narodów lub Międzynar. Trybunału, ani też, aby wdały się w jakiegokolwiek zagraniczne sojusze. Będziemy popierali pokój drogą polubownych układów, drogą ustanawiania trybunałów arbitrażowych, które rozsądzą będą spory zgodnie z ustawą i sprawidliwością.”

Dziś pogodnie i ciepło

Na całym niemal obszarze Polski trwała pogoda naogół słoneczna i ciepła, przy słabych lub umiarkowanych wiatrach ze wschodu. Miejscami jednak utrzymywały się zachmurzenie, przepady deszczu, często w towarzyszeniu burz. Temperatura o godz. 14-iej wynosiła: 17 st. w Kaliszu, 18 w Kielcach, 19 w Dzierżynie-

kach, 20 w Cieszynie, 21 w Warszawie i Lwowie, 22 w Łodzi, 23 w Brześciu n/B., 24 w Bydgoszczy, 25 w Poznaniu i Wilnie, a 26 w Zbąszyniu i Puhulance.

Dziś — naogół dość pogodnie i ciepło. Miejscami burze i przełotne deszcze. Słabe, chwilami umiarkowane, wiatry, głównie z kierunków wschodnich.

Wieści z kraju

NIEMOWŁĘ W OGNIU

W Szadku wydarzył się tragiczny wypadek, który spowodował śmierć dziecka.

W czasie nieobecności domowników w mieszkaniu Jana Studzińskiego zapalili się leżące pod piecem suche gałęzie, a od nich stojąca obok kolumna z niemowłkiem. Po powrocie do domu, który nastąpił w kilka minut po wybuchu pożaru, matka zastała już kołyskę w płomieniach. Wydobyt z kołyski dziecko wskutek bardzo ciężkich poparzeń wkrótce zmarło.

OSTROŻNIE Z WEDLINAMI

Naczelnik sądu grodzkiego w Pucku p. Szymański po spożyciu wraz z małżonką kielbasy, nabytej w jednym z składów wedlinarskich w Pucku, zachorował z objawami zatrucia nieświeżym mięsem. Małżeństwo Szymańskich w stanie ciężkim przewieziono do szpitala w Gdyni.

Również w Wielkiej Wsi z objawami zatrucia zachorował jeden z majstrów oraz troje dzieci. Chorych przewieziono do szpitala. Policja prowadzi dochodzenie.

PLONA WSIE

We wsi Pomorowszczyzna gm. m. dzielskiej, pow. postawskiego, w zabudowaniach gospodarza Bobrowicza z niewyjaśnionych przyczyn wybuchł pożar, który szybko przerzucił się na sąsiednie zabudowania i strawił doszczętnie 12 domów mieszkalnych i 30 budynków gospodarskich.

LEW MORSKI

W ogrodzie zoologicznym w Poznaniu urodził się lew morski. Fakt

Dyskusja

O KOLONIE DLA POLSKI
W rozprawie, jaka się wywiązała po przemówieniu ministra, sen. Petrażycki zarzucał, że Polska nie wysuwa żadnych żądań na temat kolonii, a uzyskanie ich mogłoby być źródłem zarówno uzyskania surowców, jak i czynnikiem wchłaniającym wielką ilość bezrobotnych.

Sen. Rostworowski zapytuje, jaką sumę minister skarbu przewiduje w tym roku na rozpoczęcie planu inwestycyjnego wobec tego, że już miał trudności finansowania robót wiosennych, czy nie zamierza w drodze dekretu przeprowadzić zmiany statutu Banku Polskiego.

ZRÓWNOWAŻONY BUDŻET I DEFICYTY KASOWE

Sen. Radziwiłł rozpoczyna od omówienia ostatnich trzech oświadczeń. O przemówieniu gen. Rydza-Smigłego mówi, iż wywołało ono najszerzy odgłos i entuzjazm. Gen. Składkowski jest powołany, jak nikt więcej, do uporania się z trudnościami polityczno-administracyjnymi. Co do mowy ministra skarbu, to sen. Radziwiłł uważa, że rola ministra w tworzeniu Gdyni jest tytułem do przejścia do historii, ale nie zgadza się z nim w ocenie sytuacji budżetowej. P. Kwiatkowski twierdzi, że budżet rządu pik. Sławka był niezrównoważony, a w tym roku mamy budżet zrównoważony. Nie należy jednak zapominać, że w budżecie rządu pik. Sławka były duże sumy, które teraz zostały z budżetu usunięte i określone jako inwestycyjne. Wynoszą one około 350 milj. Różnicy wcale niema, jest zrównoważony budżet i deficyty kasowe.

CZARNA MYŚL O INFLACJI

Nie mogę sobie zdać sprawy, skąd pieniądze na plan inwestycyjny będą wzięte. Wiemy dobrze, że w bankach oszczędności nie narastają. Powstaje czarna myśl, czy te fundusze nie mają być zdobywane drogą inflacji. Byłoby cenną rzeczą usłyszeć zapewnienie, że rząd o inflacji nie myśli. Plan inwestycyjny przewiduje pożyczkę w wysokości 300 milj. złotych, ale czy będzie ona możliwa do przeprowadzenia bez zastosowania środków przymusowych? Ostatnia pożyczka została pokryta przedewszystkiem przez urzędników państwowych. Trudno sobie wyobrazić, żeby można

było nakładać na te sfery nowe obciążenia. Bez uzyskania zafiania najszerzych mas pożyczki nie da się przeprowadzić.

PRZEDSIĘBIORSTWA PRYWATNE I PAŃSTWOWE

Inicjatywa prywatna jest na prawdę w Polsce słaba, ale i tu rząd zrobił wszystko, żeby ją osłabić. Jeżeli chodzi o dodatnie bilanse przedsiębiorstw państwowych, to nie należy zapominać, że wprawdzie bilans Meście wykazuje zysk 3.3 milj., ale w tym bilansie nie figuruje pozycja kapitału inwestowanego w wysokości 120 milj. zł. i uzyskanego z pożyczki państwowej, której obsługa wynosi około 10%, nie figuruje też pozycja sumy przeznaczonej na amortyzację. Tu zachodzi różnica między kalkulacją prywatnego przedsiębiorcy, który musi liczyć oprocentowanie kapitału i amortyzację, a kalkulacją przedsiębiorstwa etatystycznego.

Sen. Radziwiłł nie godzi się na twierdzenie ministra, że sumy, o jakie chodzi w jego planie gospodarczym, nie są ani za małe ani za duże. Sądzi, że są za małe, jeżeli chodzi o nasze potrzeby, a za wielkie, jeżeli chodzi o ich pokrycie.

PRZEROST BIUROKRACJI

Sen. Evert upatruje jedną z przyczyn naszego złego stanu gospodarczego w przeroście biurokracji. Biurokracja polska jest wszedobylska, przekonana, że wszystko wie najlepiej, a urzędnicy paraliżują nieraz zamierzenia ministra. Był taki czas, kiedy najlojalniejszym obywatelem nazywano tego, który milczy i płaci podatki. Dowodem biurokratyzacji naszego życia jest, iż mamy 30 tys. ustaw, ale w tem dwa razy więcej dekretów, niż ustaw uchwalałnych przez sejm i senat. Zehy stworzyć warunki sprzyjające inicjatywie prywatnej, należy sformułować, co znęchęca obywatela od działalności gospodarczej i zio usunąć.

HANDEL Z SYRIĄ

Jestem starej daty romantykiem — mówi sen. Evert — wpakowałem pieniądze w handel z Syrią, chcąc tam eksportować towary. Przez trzy lata nie miałem zysków, natomiast zainteresowali się mną niektórzy panowie z ministerstwa przemysłu i handlu i tak zaczęli koło mnie chodzić,